

PADETC

ສຸ່ນໄມ້ລາວ

Suan Mai Lao

ສູນວິບຮົມຮ່ວມພັດທະນາ
Participatory Development training center
www.padatc.com

ສາລະບໍຖນ

1. ຄວາມເປັນມາ.
2. ເປົ້າໝາຍລວມ.
3. ຈຸດປະສົງ
4. ກິດຈະກຳ
5. ເນື້ອໃນຫລັກສູດເຜີກອົບຮົມ
6. ຫຶ່ມງານສວນໄມ້ລາວ:

1
2
2
3
5
12-13

Juan Mai Lao

ໂຄນໄມ້ລາວ

ຈັດພື້ນໂດຍ: ສູນອົບຮົມຮວ່ມພັດທະນາ (PADETCA)

ເນື້ອໃນໂດຍ: ຫຶ່ມງານ ສວນໄມ້ລາວ

Design & layout by: ວັດທະນາ ສີວິໄຊ & ສິມພອນ ທອງເພັດ (DOKLAO)

emial: vatthanasivixay@yahoo.com

1. ຄວາມເປັນມາ.

ສູນອົບຮົມຮ່ວມພັດທະນາເປັນສະຖາບັນໜຶ່ງທີ່ມີເປົ້າໝາຍສ້າງສັງຄົມລາວໃຫ້ໜ້າຢູ່ໂດຍແນວໃສ່ການພັດທະນາຊັ້ນພະຍາກອນມະນຸດ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມໄປພ້ອມງາກັນ. ໃນນັ້ນ, ໄດ້ແປ່ໄສ່ 4 ເສົາໝລັກຂອງການພັດທະນາຄື: ຈິດໃຈ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ວັດທະນະທຳສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດເພື່ອກ້າວໄປສູ່ການພັດທະນາແບບບົນຍົງ. ທັງໝົດແມ່ນຖືເອົາການສຶກສາເປັນໝາກທິວໃຈໝລັກ

ຂອງການພັດທະນາ.

ສວນໄມລາວແມ່ນສູນຮຽນຮູ້ໜຶ່ງທີ່ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຕອບສະໜອງເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບບົນຍົງ, ໂດຍເນັ້ນການເສີມສ້າງຄວາມຮູ້ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ຄົນຮຸນໃໝ່, ຄວາມເຊື່ອມໄຍງ ແລະ ການເຢັ້ງພາກັນລະຫ່ວງມະນຸດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ. ຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມກຳແມ່ນຄວາມຍືນຍົງຂອງມະນຸດ, ແຕ່ປະຈຸບັນ ມີຄົນຈຳນວນບໍ່ໜ້ອຍມັກຈະເຫັນສິ່ງແວດລ້ອມເປັນແຕ່ພຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຂຶ້ງໃນທາງກັບກັນພັດມີໜ້ອຍຄົນທີ່ເຫັນເຖິງຄຸນຄ່າຂອງສິ່ງ ແວດລ້ອມ ທີ່ມີຕໍ່ວິຖີຊີວິດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງມວນມະນຸດ.

ສະພາບຂອງບ້ານສ້າງທີ່ວິວໆກໍສະພາບຂອງຫຼາຍໜູ້ບ້ານທີ່ພືບເຫັນທົ່ວໄປ, ເນື້ອກ່ອນໜຶ່ງທີ່ດີສະວັດຜ່ານມາໃນຂົງເຂດບໍລິເວນບ້ານສ້າງທີ່ວິວໆ ແມ່ນເຕີ ມໄປດ້ວຍດົງໄມ້ໃຫຍ່ ທີ່ມີສັດບໍ່ນາງໆພັນອາໄສຢູ່. ແຕ່ໃນປະຈຸບັນໃນຫຼາຍພືນທີ່ພາຍໃນບ້ານປ່າໄມ້ແມ່ນຖືກທຳລາຍ, ສັດສາວາສິ່ງ ແລະ ເຄືອງປ່າຂອງດົງທີ່ຊາວບ້ານເຄີຍນຳມາລັງຊີບກຳຫຼຸດໜ້ອຍລົງ ຢ່າງໜ້າເປັນຫ່ວງ, ເພາະປ່າໄມ້ເລົ່ານັ້ນໄດ້ໂກນຳໄປແປຮູບເປັນສິນຄັດ ສ້າງເສດຖະກິດໃຫ້ກັບບ້ານ.

2. ເປົ້າໝາຍລວມ.

ສ້າງສະຖາບັນບໍລິຫານການສົ່ງເສີມ,ການ ພື້ນຟູ່ປ່າ ແລະລະບົບນິເວດ ແບບມີສ່ວ່ນຮ່ວມຈາກຊຸມຊົນ, ໄວໜຸ່ມພ້ອມທັງບຸລະນາການເຂົ້າໃນ ການສຶກສາໄວປະຖົມ.

3. ຈຸດປະສົງ

“ສວນໄມ້ລາວ” ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍມີຫຼາຈຸດປະສົງຫຼັກຄື:

1. ເພື່ອພື້ນຟູ່ປ່າໃນສວນໄມ້ລາວໃຫ້ສົມບູນ, ກາຍເປັນສະຖານທີ່ຮຽນຮູ້
2. ເຊື່ອມໂຍງການພັດທະນາຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງແລະສວນໄມ້ລາວໃຫ້ກາຍເປັນອັນຫິ່ງອັນດູງວກັນເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມເຂົ້າທາງດ້ານລະບົບນິເວດ.
3. ສ້າງຫຼັກສູດ ແລະເຄື່ອງມື ການຮຽນ-ການສອນ ສຳລັບ ຄູ, ນັກຮຽນ, ພຣະສົງ, ແລະ ໄວໜຸ່ມກ່ຽວກັບການພື້ນຟູ່ລະບົບນິເວດ.
4. ພັດທະນາໃຫ້ກາຍເປັນສະຖາບັນທີ່ໃຫ້ການບໍລິການໄດ້ ແລະເຂັ້ມແຂງດ້ານການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ, ການເງິນ, ບຸກຄະລາກອນ ເພື່ອກຸ່ມຕົນເອງ ແລະຍືນຍົງ.
5. ຂະຫຍາຍເຄື່ອຄ່າຍອອກໄປໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອຄ່າຍຂອງ ສ.ຮ.ພ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວເຊັ່ນ: ເດັກອາສາ, ພຣະພັດທະນາ, ໂຮງຮຽນຄຸນນະພາບແລະຜູ້ປະກອບການທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ

4. ກິດຈະກຳ

1. ພື້ນຟູ່ປ່າ

ການພື້ນຟູ່ປ່າ ແມ່ນວຽກຫຼັກຂອງສວນໄມ້ລາວເພື່ອສ້າງລະບົບນີ້ເວດບ້ານໃຫ້ ກັບສູ່ຄວາມສົມບຸນເໜືອນໃນເມື່ອກ່ອນ. ທາງສູນໄດ້ເລີ່ມດຳເນີນ ການກັ້າ ແລະບູກຕົ້ນໄມ້ຫຼາຍຊະນິດແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງ ແລະເຄີ ອຄາຍຂອງ ສ.ຮ.ພ.ໄປຄົງຖ່າງກັບການກັ້າ ແລະບູກຕົ້ນໄມ້, ການຕິດຕາມ ແລະປະເນີນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງຫຼາກຫຼາຍນາງພັນ ກໍເປັນໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳທີ່ທາງສູນໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະໄດ້ດຳເນີນການຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະສະໜໍ່ສະເໝີ. ການຈັດສັນສະຖານທີ່ໃຫ້ເປັນປ່ອນຮູນຮູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຂົ້າຊົມ ແລະເປັນຕົວແບບໃນການພື້ນຟູ່ປ່າ ເຊັ່ນ: ການປະຕັບປະດາສະຖານທີ່ໃຫ້ງາມ, ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດ (ກິນໄດ້, ຂາຍໄດ້) ແລະສາມາດໃຫ້ການບໍລິການໄດ້. ໃນອານາຄົດອັນໄກນີ້, ສວນໄມ້ລາວ ໄດ້ທຳການຈັດສັນຍານາງໃຫ້ເປັນໜຶ່ງໃນຕົວແບບທີ່ເດັ່ນຮອບດ້ານຂອງສວນ

2. ພັດທະນາຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງເຊື່ອມໄໂຍງກັບສວນໄມ້ລາວ

ການພັດທະນາຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງແມ່ນຖືວ່າເປັນພະລາກິດໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນທີ່ສຸດ. ເຊິ່ງທາງສວນໄມ້ລາວຈະໄດ້ນຳໃຊ້ວິຊາການ ແລະຮູບແບບການພັດທະນາຂອງ ສ.ຮ.ພ ໃຫ້ເຂົ້າເຖິງ ຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງຕາມຄວາມຕ້ອງການ, ຕາມເວລາ ແລະຕາມລະດູການທີ່ເໝາະສົມ (ສ້າງກຸມ ເຕັກອາສາ, ກຸມລັງງປາ, ສວນຄົວຊີວະພາບ ແລະກຸມຫັດຖະກຳ).

ພ້ອມກັນນີ້ ສວນໄມ້ລາວ ຍັງຊ່ວຍໂຮງຮຽນບ້ານອ້ອມຂ້າງໃນການດຳເນີນ ການຮຽນ-ການສອນໃນຮູບແບບໂຮງຮຽນຄຸນນະພາບ, ສ້າງກິດຈະກຳໄວໜຸ່ມບ້ານເປັນໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາຕົ້ນເອງ ເພື່ອກຽມພ້ອມບົວລະບັດແລະປຶກປັກຮັກສາລະບົບນີ້ເວດບ້ານ. ສວນໄມ້ລາວແມ່ນເປັນຕົວພັກດັນໃຫ້ພຣະ ແລະແນວໂຮມມີກິດຈະກຳຮ່ວມໃນການສຶກສາອົບຮົມ ໄດ້ສະເພາະແມ່ນນັກຮຽນ ແລະໄວໜຸ່ມ ໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າຂອງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

3. ຫຼັກສູດ ແລະ ເຄື່ອງມື

ສວນໄມ້ລາວໄດ້ມີການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື້ອງເຊັ່ນ ດ້ານຫຼັກສູດອົບຮົມຄູ, ນັກຮຽນ, ໄວໜຸ່ມ, ພຣະ ແລະ ຊຸມຊົນ ທີ່ມີເນື້ອໃນເລິ່ງໃສ່ ການພື້ນຟູ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາປ່າ ທີ່ເປັນ ຜົນປະໂຫຍດລວມຂອງທຸກຄົນ ສວນໄມ້ລາວ ຍັງເປັນສະຖານທີ່ບໍລິການຜິກອົບຮົມດ້ານທິດ ສະດີ ແລະ ການປະຕິບັດ ຕົວຈິງໄປພ້ອມໆ ກັນການບໍລິການທີ່ວ່ານີ້ແມ່ນສາມາດດຳເນີນ ໄດ້ທັງໃນ ແລະນອກ ສວນໄມ້ລາວ, ທັງນີ້ ກໍາເນື້ອໃຫ້ ສວນໄມ້ລາວ ກາຍເປັນສະຖານທີ່ ຮົງຮູ້ຕົວຈິງຂອງຊຸມຊົນ ແລະວັດ.

ສວນໄມ້ລາວມີເຄື່ອງມືອຸປະກອນ, ບັນຫຼຸມມີການຮຽນ-ການສອນ, ສຶ່ງຍ່າຍດາຍ, ສື່ເອເລັກໂຕ້ມີກ, ແລະ ສື່ມວນຊົນທີ່ເປັນຂອງຕົນ.

ປະຫັດຫັ້ຍ, ທີ່ມາ, ລັກສະນະ ແລະ ການບໍລິຫານ(Profile)ຂອງ ສວນໄມ້ລາວ ມີການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຢູ່ສະເໝີ. ມີທົ່ວາງສະແດງບັນດາຜົນງານ ແລະ ພະລິດຕະພັນຕ່າງໆ ຂອງສວນໄມ້ລາວທີ່ຈະເອກົາງເຖິງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເປັນຕົວຢ່າງດ້ານການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ.

4. ສ້າງສະຖາບັນບໍລິຫານ

ມີຄູ່ຜິກທີ່ໄດ້ມາດຖານ ແລະ ຈິງໃຈບໍລິການ ຕາມວິຊາຂອງສວນໄມ້ລາວ, ມີທີມງານທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ໂປ່ງໃສໃນການບໍລິຫານ, ເຮັດວຽກເປັນທີມ ຕາມທິດທາງ ແລະ ຮູບແບບທີ່ເປັນເອກະພາບກັບສ.ຮ.ພ.ປະຈຸບັນສວນໄມ້ລາວ

ແມ່ນມີເຄື່ອຄ່າຍ ແລະ ລູກຄ້າທີ່ມາ ໃຊ້ບໍລິການ ເປັນປະຈຳ, ເຊິ່ງສ້າງລາຍຮັບສາມາດກຸ່ມຕົນເອງ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະຂະຫຍາຍຜົນງານເຂົ້າຫາເຄື່ອຄ່າຍ.

ສວນໄມ້ລາວ ໄດ້ມີຜົນຜະລິດພື້ນສົດທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຕົນ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະນຳສະເໝີ ເມື່ອເຖິງເວລາ.

5. ພັດທະນາເຕືອຄ່າຍ

ການພັດທະນາເຕືອຄ່າຍ ຕີວ່າແມ່ນໜຶ່ງໃນຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນສຳລັບສວນໄມ້ລາວ, ປະຈຸບັນ
ການຮ່ວມມືກັບຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງແມ່ນດຳເນີນໄປໄດ້ດີ ແລະແບບຮອບດ້ານ, ມີການຮ່ວມມື
ແລະປະສານງານທີ່ກົມກຽງ ກັບບັນດາສູນຜິກອື່ນຂອງ ສ.ກ.ພ

5. ເນື້ອໃນຫລັກສູດເຜີກອົບຮົມ

ຫລັກສູດການອົບຮົມຂອງສວນໄມ້ລາວມີຫັງໝົດ 5
ຫລັກສູດໃຫຍ່, ໃນແຕ່ລະຫລັກສູດແມ່ນຈະເນັ້ນການ
ພາວະນາ, ຈິດໃຈແລະສິ່ງແວດລອມທີ່ຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມສາ
ມາດສຳຜັດໄດ້ເຖິງຈິດວິນຍານຄວາມເປັນມະນຸດໂດຍ
ອາໄສທຳມະຊາດໃນການດຳລົງຊີວິດແບບເຕືອກູນເຊິ່ງ
ກັນແລະກັນ:

● **ຫລັກສູດທີ 1: ສົ່ງເສີມຈິດອາສາເພື່ອການພັດທະນາ**

ເປັນເນື້ອໃນບົດສະດີ ທີ່ເໝາະລົມຮັບກຸ່ມຄົນ ຫລືສ່ວນບຸກຄົນທີ່ສົນໃຈຢາກຮຽນຮູ້ເຖິງນັ້ນໃຈ
ຂອງມະນຸດ, ການຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນແລະກັນ, ບ້າງເປັນການຝຶກຕົນເອງ ໃຫ້ມີຈິດອາສາຢູ່ສະເໜີ.
ໃນຫລັກສູດນີ້ ຜູ້ເຂົ້າຜິກ ຈະໄດ້ປະຕິບັດຕົວຈິງ ແຊ້ນ: ການຊ່ວຍເຫຼືອສັງຄົມຫຼືຊຸມຊົນໃນ
ຫລາຍຮູບແບບ.

● ຫລັກສູດທີ 2: ການຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້ທີ່ເຂົ້າເຖິງຈິດວິນຍານ (TOT),

ຈິດວິນຍານ (TOT), ຫົວຂໍ້ນີ້ຈະມີ 5 ຊຸດອົບຮົມນຳກັນ ໂດຍຈະເນັ້ນການຮຽນຮູ້ທີ່ຜ່ານປະສົບການຕົວຈິງ, ການເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມ, ການນຳພາແລະການອອກແບບອົບຮົມດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍຍືນຢູ່ຈິດວິນຍານຄູ່ເຝີກ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງແທ້ຈິງ. ໃນຫລັກສູດນີ້ສາມາດຈັດໃຫ້ອົງກອນ ຫລືກຸ່ມທີ່ສິນໃຈຢາກ ສ້າງສາຍດສໍາພັນຕະພາບ (ພະລັງກຸ່ມ) ພາຍໃນອົງກອນຫລືກຸ່ມ ຂອງທ່ານໃຫ້ຮັດແໜ້ນຂຶ້ນ. ສາມາດ ເລືອກເອົາຫົວຂໍ້ສະເພາະໄດ້ເຊັ່ນ: ພະລັງກຸ່ມ (ການສ້າງທີມ) ແລະຄວາມສຸກ, ແຕ່ສໍາລັບຫົວຂໍ້ ພາວະຜູ້ນໍາ ແລະ TOT ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ຜ່ານຫົວຂໍ້ ພະລັງກຸ່ມ (ການສ້າງທີມ) ກ່ອນທຸກເຊິ່ງ.

● ຫລັກສູດທີ 3: ການສະແຫວງຫາຄວາມຮູ້

ເປັນຫລັກສູດ ທີ່ສ້າງພະລັງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ມີກໍາລັງໃຈທີ່ຈະຮຽນຮູ້ແລະສະແຫວງຫາສິ່ງທີ່ມີຢູ່ໃນຕົວເອງ ແລະຜູ້ອີນໂດຍຜ່ານການປົກກະສະການຄິດ ແລະການຈັບປະເດັນ. ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ ຈະສະເໜີຫລາຍຮູບແບບວິທີຄິດ ແລະຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມ ສາມາດ ຄົ້ນພົບຮູບແບບຂອງຕົວເອງໄດ້, ເຊິ່ງຈະສາມາດ ເອົາໄປນຳໃຊ້ໃນຊີວິດຈິງຕໍ່ໄປ.

● ຫລັກສູດທີ 4: ການພື້ນຟູ່ປ່າຊຸມຊົນໂດຍຊຸມຊົນ

ໃນຫລັກສູດນີ້ແມ່ນເໝາະສົມ ສໍາລັບນັກຮຽນຫລືຊຸມຊົນທີ່ສິນໃຈການພື້ນຟູ່ ປ່າ,ຮຽນຮູ້ທີ່ຈິດສະຕິແລະບະຕິບັດຕົວຈິງ ໃນການບຸກປ່າ, ວົງຈອນຂອງຫຳມະຊາດ(ລະບົບນິເວດ) ແລະລະບົບຊີວະນາງພັນຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ຕົນເອງອາສ້ຍຢູ່.ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ແມ່ນເນັ້ນການມີ ສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນເປັນຕົ້ນຕໍ່,ແລະການເຮັດວິຈາໄປພ້ອມ (ເກົບ ຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງບ້ານຫລືຊຸມຊົນເປົ້າ ພາຍໃຕ້) ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າ ໃຈຮ່ວມກັນ ຈົນກ້າວໄປເຖິງການຊ່ວຍ ກັນບົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ຂອງຊຸມຊົນ ໂດຍຊຸມຊົນເອງ.

● ຫລັກສູດທີ 5: ຊຸມຊົນເປັນເຈົ້າການດ້ານສຸກຂະອານໄມ(ຊ.ຈ.ສ ຫຼື CLTS)

ຫລັກສູດນີ້ແມ່ນເໝາະສົມກັບຖຸມຄົນທີ່ເຮັດວຽກກັບຊົມຊົນແບບໃກ້ຊົດໃນນີ້ທ່ານຈະໄດ້ຮູ່ວິທີການເຂົ້າຫາຊົມຊົນແນວໄດ້ຈຶ່ງຈະໄດ້ຮັບພາກຕົນທີ່ເຮັດວຽກເປັນເຈົ້າການຢ່າງແຫ່ງຈຶ່ງ, ທີ່ດສະຕິນີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບຕົນມາແລ້ວຫລາຍປະເທດໃນໄລກໄດຍມີຕົ້ນຄວາມຄົດມາ ຈາກ ທ່ານ ການນັງກາ ແລະ ທ່ານ ຊໍາເນີພວກເຂົາໄດ້ນໍາເອົາທີ່ດສະຕິຂອງພວກເພື່ນໃນການກະຕຸນຊົມຊົນໃຫ້ເກີດຄວາມອາຍ ແລະ ຄວາມຫຼັງດມາປັບໃຫ້ເປັນຫລັກສູດທີ່ຄຳມາດນາໄຊແບບເໝາະສົມໃນສັງຄົມຂອງຄົນລາວ, ອົງການ SNV, WSP, Padetc ແລະ ນັ້ສະອາດ ໄດ້ຮ່ວມມືກັນດັດປັບແລະສ້າງຄູມໃນການອົບອິນເຂັ້ມື່ອຮັບໃຊ້ການການຝຶກອົບອິນຜູ້ນໍາພາດ້ານວຽກງານອອນໄາມຮອບດ້ານໄດຍແມ່ນຊົມຊົນເປັນເຈົ້າການ.

ຫລັກສູດເລົ່ານີ້ ມີເນື້ອໃນ ແລະລາຍລະອຽດ ຂອງການອົບອິນເລື່ອງລຸ່ມນີ້:

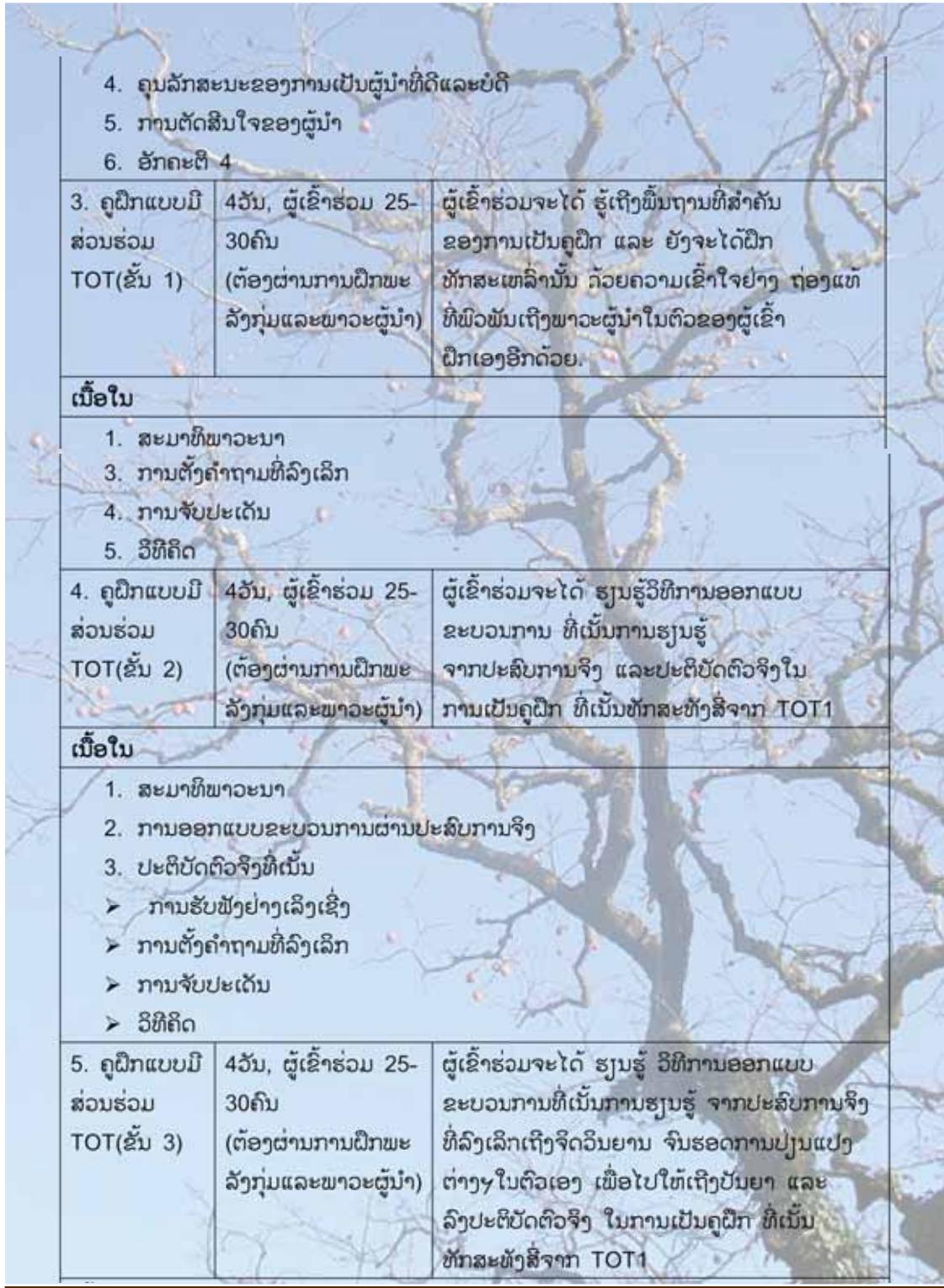
1. ຫລັກສູດສິ່ງເສີມຈິດອາສາເພື່ອການພັດທະນາ

ທົວຂໍ້ເປົກອົບອິນ	ໄລຍະເວລາ	ຈຸດປະສົງ
1. ອາສາສະໜັກ-ນັກພັດທະນາ	5ວັນ,ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 20-30ຄົນ	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງອາສາສະໜັກແລະ ນັກພັດທະນາໄດ້ຢ່າງເລີກເຊິ່ງ
ເນື້ອໃນ		
1. ອາສາສະໜັກແມ່ນຫຍັງ?		
2. ອຸດົມຄະຕິຂອງນັກພັດທະນາ		
3. ຄຸນລັກສະນະຂອງຈິດອາສາ		
4. ເຕັກນິກການພັດທະນາຊົມຊົນ		
5. ຂັ້ນຕອນການພັດທະນາຊົມຊົນ		
6. ການເຕັບຂຶ້ນມູນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ		
7. ທ່າແຮງຂອງຊົມຊົນ		
2. ທັກສະການນໍາພາ ກິດຈະກຳ	6ວັນ,ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 20-30ຄົນ	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດ ນໍາພາກິດຈະກຳເຕັກ, ປັບປຸງແປງພິດຕິກຳ ແລະສາມາດລົ່ງຄວາມຮູ້ຕໍ່ຜູ້ອິນໄດ້.
ເນື້ອໃນ		
1. ຈິດສໍານິກການນໍາພາກິດຈະກຳ		
2. ຄຸນລັກສະນະທີ່ເຮັດວຽກຜູ້ນໍາພາກິດຈະກຳ		
3. ເຕັກນິກການເລົ່ານີ້ຫານ		
4. ເຕັກນິກການແຕ່ງກາບ-ກອນ		

4. ເຕັກນິກການແຕ່ງກາບ-ກອນ
5. ເຕັກນິກການສະແດງລະຄອນ
6. ເຕັກນິກການຂຸງຂ່າວສັນ
7. ເຕັກນິກການສ້າງສັນງານສີມື
8. ເຕັກນິກການຫລັ້ນກີລາພື້ນບ້ານ
9. ເຕັກນິກການທັດສະນະສຶກສາ
10. ເຕັກນິກການລົງບໍລິການຊຸມຊຸນ
11. ເຕັກນິກການຖາມ-ຕອບ
12. ເຕັກນິກການຈັດກະດານຂ່າວ
13. ເຕັກນິກການລົງໄຄສະນາ (ເຄາະປະຕູເຮືອນ)

2. ທລັກສຸດການຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້ເຂົ້າເຖິງຈິດວິນຍານ (TOT)

ທີ່ວິຊ້	ໄລຍະເວລາ	ຈຸດປະສົງ
1. ພະລັງກຸມ ແລະຄວາມສຸກ (ການເຮັດວຽກ ເປັນທຶນ)	4ວັນ,ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ25-30 ຄົນ	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະເກີດມີພະລັງຫາງໃຈ, ໄດ້ເຫັນຕົວຕິນ ຂອງຕົນເອງ ແລະຜູ້ອື່ນ ເຫັນຄວາມສ້າຄັນຂອງທຶນ ແລະເກີດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນເຊິ່ງກັນແລະກັນ.
ນີ້ອີນ		
1. ສ້າງຄວາມເປັນເໝືອນ 2. ຮູ້ຈັກ ແລະເຂົ້າໃຈຕົວເອງ ແລະຜູ້ອື່ນ ເຫັນຂໍຕິຂໍ້ເສຍ, ຄວາມແຕກຕ່າງໝາງໝາຍ ແລ້ວນໍາມາປະສານເຂົ້າກັນ. 3. ປັດໃຈ ແລະອົງປະກອບ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເຮົາ ເຮັດວຽກການຮ່ວມກັບເພື່ອນຮ່ວມງານຢ່າງມີ ຄວາມສຸກ. 4. ຄົນຫາວິທີການຜ່ອນຄາຍຈາກຄວາມຄຸງດ, ກັງວິນ, ມີຈິດໃຈສະຫງົບນົງໝາຍຂຶ້ນ.		
2. ພາວະຜູ້ນໍາ ທີ່ເນັ້ນພະລັງ ກຸມແລະ ຄວາມສຸກ	4ວັນ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 25- 30ຄົນ	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະໄດ້ຮຽນຮູ້ ພາວະການເປັນຜູ້ນໍາ ທີ່ເນັ້ນ ການຢູ່ຮວມກັນ ໃນຮູບການໃຊ້ລະຕິ ແລະສະມາດ ເປັນທັງການເພື່ອໃຫ້ເຕີດ ບັນຍາ ທີ່ພ້ອມຈະປ່ຽນແປງຕົນເອງໃນທາງທີ່ທີ່ກັຕ້ອງ ທີ່ສຸດ.
ນີ້ອີນ		
1. ການພາວຍນາ 2. ການໃຊ້ອໍານາດເມືອ 3. ການໃຊ້ອໍານາດຮ່ວມ		

		<p>4. ຄົນລັກສະນະຂອງການເປັນຜູ້ນໍາທີ່ດີແລະບໍດີ</p> <p>5. ການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ນໍາ</p> <p>6. ຂັກຄະຕີ 4</p>
3. ຄຸຟິກແບບມີ ສ່ວນຮ່ວມ TOT(ຂັ້ນ 1)	4ວັນ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 25- 30ຄົນ (ຕ້ອງຜ່ານການຝຶກພະ ລັງກຸມແລະພາວະຜູ້ນໍາ)	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະໄດ້ ຮູ່ເຖິງຝຶກຖານທີ່ສ່າກັນ ຂອງການເປັນຄຸຟິກ ແລະ ຍັງຈະໄດ້ຝຶກ ຫັກສະເພລິານັ້ນ ລ້ວຍຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງ ຖ້ອງແຫ້ ທີ່ພົວພັນເຖິງພາວະຜູ້ນໍາໃນຕົວຂອງຜູ້ເຂົ້າ ຝຶກເອງອີກດ້ວຍ.
ມື້ອຳນີ		
<p>1. ສະມາທິພາວະນາ</p> <p>3. ການຕັ້ງຄໍາຖາມທີ່ລົງເລີກ</p> <p>4. ການຈັບປະເດັນ</p> <p>5. ວິທີຄິດ</p>		
4. ຄຸຟິກແບບມີ ສ່ວນຮ່ວມ TOT(ຂັ້ນ 2)	4ວັນ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 25- 30ຄົນ (ຕ້ອງຜ່ານການຝຶກພະ ລັງກຸມແລະພາວະຜູ້ນໍາ)	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະໄດ້ ອຽນຮູ້ວິທີການອອກແບບ ຂະບວນການ ທີ່ເນັ້ນການຮຽນຮູ້ ຈາກປະລິບການຈົງ ແລະປະຕິບັດຕົວຈົງໃນ ການເປັນຄຸຟິກ ທີ່ເນັ້ນຫັກສະຫັງສີຈາກ TOT1
ມື້ອຳນີ		
<p>1. ສະມາທິພາວະນາ</p> <p>2. ການອອກແບບຂະບວນການຜ່ານປະລິບການຈົງ</p> <p>3. ບະຕິບັດຕົວຈົງທີ່ເນັ້ນ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ການຮັບຜັງຢ່າງເລີງເຊິ່ງ ➢ ການຕັ້ງຄໍາຖາມທີ່ລົງເລີກ ➢ ການຈັບປະເດັນ ➢ ວິທີຄິດ 		
5. ຄຸຟິກແບບມີ ສ່ວນຮ່ວມ TOT(ຂັ້ນ 3)	4ວັນ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 25- 30ຄົນ (ຕ້ອງຜ່ານການຝຶກພະ ລັງກຸມແລະພາວະຜູ້ນໍາ)	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະໄດ້ ອຽນຮູ້ ວິທີການອອກແບບ ຂະບວນການທີ່ເນັ້ນການຮຽນຮູ້ ຈາກປະລິບການຈົງ ທີ່ລົງເລີກເຖິງຈິດວິນຍານ ຈົນຮອດການປົງປາງ ຕ່າງໆໃນຕົວເອງ ເພື່ອໄປໃຫ້ເຖິງປັນຍາ ແລະ ລົງປະຕິບັດຕົວຈົງ ໃນການເປັນຄຸຟິກ ທີ່ເນັ້ນ ຫັກສະຫັງສີຈາກ TOT1

ເນື້ອໃນ

1. ສະມາທິພາວຍນາ
2. ການອອກແບບກະບວນການເຜີກອົບຮົມ
3. ການອອກແບບກິດຈະກຳຜ່ານປະສົບການຈິງ ທີ່ລົງເລິກເຕິງຈິດວິນຍານ
4. ປະຕິບັດຕົວຈິງທີ່ເນັ້ນ:
 - ການຮັບຜົງຢ່າງເລິກເຕິງ
 - ການຕັ້ງຄຳຖາມທີ່ລົງເລິກ
 - ການຈັບປະເດັນ
 - ວິທີຄິດ

3. ຫລັກສູດການສະແຫງວຽກຫາຄວາມຮູ້

ທີ່ວິຊີ້	ໄລຍະເວລາ	ຊັບປະຕິງ
1. ຕັກສະການ 4ວັນ,ຜູ້ເຂົ້າສົ່ວນ ສິດແລະການບັນລຸ ປະເດັນ	4ວັນ,ຜູ້ເຂົ້າສົ່ວນ ສິດແລະການບັນລຸ ປະເດັນ	ຜູ້ເຂົ້າສົ່ວນສາມາດ ຂັບປະເດັນໄດ້ ແລະເວົ້າໃຈວິທີ່ ການຕິດແຕ່ລະຍ່າງ, ໂຮຍມາທີ່ໃນການຮັບຜົງແລະ ປະຕິບັດວຽກງານ ຮາຍພື້ນ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ການ ຂອກຮູ້ອ່ອງດິນເອງກວ້າງເຫັນຕື່ບ

ເນື້ອໃນ

1. ການສ້າງຄະນາກີ
2. ເລື່ອງມີໃນການຄິດ
3. ວິທີການຈັບປະເດັນ
4. ການຮັບຜົງຢ່າງເລິກເຕິງ
5. ການປ່າຍາແບບໄກສູດ

4. ຫລັກສູດການເປັນຜູ້ປ່າຊຸມຂຶ້ນໄດ້ຫຼຸນເຊີນ

ທີ່ວິຊີ້	ໄລຍະເວລາ	ຊັບປະຕິງ
ການເປັນຜູ້ປ່າ	6ເດືອນ (ລຳລັບອາລາສະໜັກປະຈຳ ຮະອາສາເນິກາງານ)	ໄລຍະນີ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມສໍາຄັນ ຂອງຄົນໄມ້, ການພົວພັນ ລະຫວ່າງຄົນກໍ່າມະຊາດ, ສ້າງ ຈົດສໍານິກ ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງລົງແວດລັບມ ຂອງເຊົາ ແລະການປະຕິບັດຄົວຈິງ ໃນການເປັນຜູ້ປ່າ ໄດ້ຕ່ານ ຂະບອນການດ້ານຂີ້ອະນາງພັນຂອງລາວ.

ເນື້ອໃນ

1. ການຍູ້ຮວມກັນລະຫວ່າງຄົນ ແລະຫໍາມະຊາດ
2. ອົດານສູ່ເປັນຖານຂອງການເປັນຜູ້ປ່າ ແລະບົດຍາດຂອງຕົນໄມ້ ຕໍ່ສິ່ງແວດລັບຕໍ່ (ທີມກະອງຕົນ
ໄມ້)
3. ກ້າເບີຍໄມ້ ແລະການວັດແກະລະດັບການເຕີບໃຫຍ່ຂອງລົ້ນໄມ້

4. ກຽນຮູການສາງປາຊຸມຊົນ (ເບີງວັດໄອ ບານນາໄອ, ແຂວງຂຽງຂວາງ) ສິນທະນາ
 5. ຄວາມຫລາກຫລາຍຂອງສຶ່ງທີ່ມີຊີວິດ(ຊີວະນາງພັນ), ການເຮັດນໍ້າສະກັດຊີວະພາບ
 6. ວົງຈອນຂອງນໍ້າ, ຫັກສະການເຮັດຜຸນບື້ນຊີວະພາບ
 7. ພະລັງງານຂອງແສງຕາເວັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການແສງຂະຫວ່າງຂອງພິດ
 8. ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ການປັບປຸງຂອງສຶ່ງແວດລ້ອມ ເຊື່ອມໃລໍ້ພູມປັນຍາຊາວບ້ານ
 9. ປະເພດຂອງດິນ
 10. ສິນລະປະກັບທຳມະຊາດທີ່ລົງຕົວ
 11. ສະໜູນໄພພື້ນບ້ານ
 12. ໂພນຄະນາການກັບອາຫານໃນປ່າ
 13. ແຜ່ນທີ່ເດີນດິນ ຂອງປ່າ ແລະ ຊຸມຊົນ
-
5. ທັນກູດ ຊຸມຊົນເປັນເຈົ້າການດ້ານສຸຂະອານາໄມ(ຊ.ຈ.ສ ຫລື CLTS)

ທີ່ວັນທີກອບຄືນ	ໄລຍະເວລາ	ຈຸດປະສົງ
ວຽກງານອະນາໄມຮອບດ້ານໂດຍ ແມ່ນຊຸມຊົນເປັນເຈົ້າການ.	7ວັນ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 20-30ຄືນ	ເພື່ອລັງຫັດສະນະຄະຕິການ ເປັນຜູ້ນໍ້າພາວົງການຊ.ຈ.ສ ກຽນຮູ ທີ່ດີສະດີການການປະຕິບັດຕົວຈິງ ຂອງ ຊ.ຈ.ສ.

ເນື້ອໃນ:

1. ຄຸນລັກສະນະຂອງຜູ້ນໍ້າພາວົງການຊ.ຈ.ສ
 - ການສ້າງທີມງານສ.ຈ.ສ
 - ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງການສອນ ແລະ ການນຳພາແບບຊ.ຈ.ສ
 - ຄຸນລັກສະນະຂອງການເປັນຜູ້ນໍ້າຊ.ຈ.ສ
2. ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບພະຍາດ
 - ຄວາມພາຍຂອງພະຍາດ
 - ການຮັກສາອານາໄມສາມສະອາດ
 - ບັນດາເຊື້ອພະຍາດທີ່ຕິດຕໍ່ຫາງນໍ້າແລະອາໄຈມ
 - ເສັນຫາງການຕິດຕໍ່ເຊື້ອພະຍາດຈາກອາໄຈມເຂົ້າສູ່ຮ່າງກາຍ
 - ວິທີການບ້ອງກັນພະຍາດ
 - ການຖາຍຊະຊາຍ
3. ທີ່ດີສະດີຂອງ ຊ.ຈ.ສ
 - ຄວາມພາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງວຽກງານຊ.ຈ.ສ
 - ໄລຍະກ່ອນການກະຕຸນ
 - ໄລຍະທຳການກະຕຸນ
 - ໄລຍະຫລັງການກະຕຸນ
4. ລົງປະຕິບັດຕົວຈິງພາກສະໜູນ

6. ທຶນານສອນໄມ້ລາວ:

ທຶນານ ສອນໄມ້ລາວ ປະກອບດ້ວຍ 4 ທ່ານ, ທຸກຄົນມີຄວາມສຳນາມສູງ ດ້ວຍການສອນ,
ການສ້າງຄູປິກ ແລະຈັດການອົບຮົມ, ມີປະສົບການ ໃນການ ເຮັດວຽກກ່ອວກັບກັບ
ບັນດາໜ່ວຍງານ ແລະສະຖາບັນ ພັດທະນາຕ່າງໆ. ເຮັດວຽກກ່ອວກັບການ ພັດທະນາເຕັກ,
ໄວໜຸ່ມ ແລະຊຸມຊົນ ຫຼາຍກ່ວ່າຫຼັບປີ.

1. **ນ. ຈັນທະລົງ ສີສຸວັນ** : ຂໍ້ມູນມີຄວາມສຳນາມສູງ ດ້ວຍການຈັດອົບຮົມ
ໃນຮູບແບບການລະດົມຄວາມຄືດ ທີ່ລື້ອກພາຫາສິ່ງໃໝ່
ທີ່ກະຕຸນໃຫ້ເກີດພາຍໃນກຸ່ມ ທີ່ລື້ອກພາຫາສິ່ງໃໝ່
ໂດຍການເອົາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ທີ່ລື້ອກພາຫາສິ່ງໃໝ່ ເປົ້າໝາຍເປັນຕົວທະລົງ,
ການພາວະນາ (ນຳສະມາຫີ), ການຈັບປະເດັນ,
ການສ້າງພະລັງ ແລະດີ້ງຄວາມຮູ້ສີກ ທີ່ບໍ່ມີຊອນພາຍໃນກຸ່ມ
ອອກມາໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

2. **ທ. ກໍລະກາ ບວນດາວເຮືອງ** : ຂໍ້ມູນມີຄວາມອອກແບບວິທີຄືດ,
ເຈາະຈື້ມລົງເລີກເຕິງຄວາມຕ້ອງ ການຂອງຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມໄດ້ເປັນ
ຢ່າງດີ, ການຕັ້ງຄຳຖາມທີ່ເຮັດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ຮູ້ນຮູ້ດ້ວຍຕົນເອງ
ແລະການສ້າງບັນຍາກາດໃນທີ່ອົບຮົມ.

3. **ທ. ບຸນຍັງ ພິມມະໂຄດ** ຂໍ້ມູນມີຄວາມພາວະນາ (ສະມາຫີ)
ທີ່ເນັ້ນໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ເຫັນເຖິງ ພາຍໃນຕົວຕົນຂອງຕົວເອງ, ການ

ສົນທະນາແບບໄກ່ເກາຍ ແລະການຟ້າ ແບບເລີກເຊິ່ງເຊິ່ງເປັນສົນລະປະສຳຄັນ
ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມ ອົ້ສີກເຊື່ອໜັນ ທຸກຄັງ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າ
ຮ່ວມແລກປ່ຽນຮູ້ນຮູ້ ເຊິ່ງກັນແລະກັນ.

4. **ທ. ວັດທະນາ ສິມມະລຸນ**

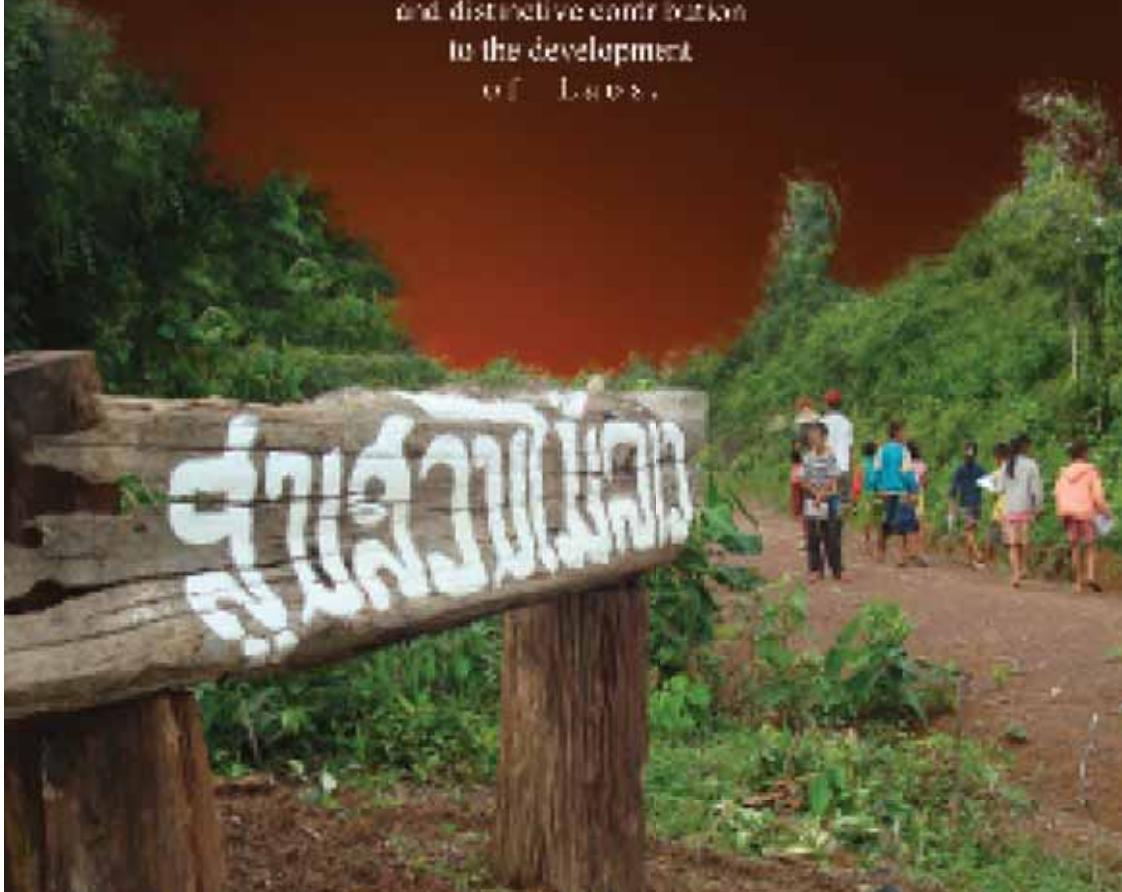
ຂໍ້ມູນມີຄວາມຈັດສະຖານທີ່ສິ່ງແວດ
ລ້ອມການເຟັກອົບຮົມ ແລະການ
ປະຕົມນີເຫດ ທີ່ເນັ້ນການໃຊ້ຊີວິດ
ຮ່ວມກັບທຳມະຊາດໃຫ້ລົງຕົວ.

P A D E T C

Participatory Development

Training Center in English has been
purposefully chosen to sound like the

Lao term Pa-Doc (ປາດຸກ), which means
fermented fish. Pa-Doc (ປາດຸກ) has a
very distinctive flavour and is ubiquitous
found in every Lao kitchen and universally
used in everyday Lao cooking. Just as Pa-
Doc is uniquely Lao and an indispensable
ingredient in Lao food, PADETC, too,
as an indigenous all-Lao organization
rooted in Lao culture and society,
is committed to make a unique
and distinctive contribution
to the development
of Laos.

ພາຍໃຕ້ການຊື້ນທຳຂອງກົມການສຶກສາພາກເອກະຊົນ ກະຊວງສຶກສາທິການ

Spirital

*u
a
n*

Moment

*a
i*

Learning

*a
o*

ບ່ອນຕິດຕໍ່ພົວພັນ:

ບ້ານສ້າງຫົວບໍ່, ເມືອງໄຊທານີ,
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
ໂທ: 5616651 , 9673036

ອຸປະຖິ່ນໄດຍ:

March 2010